

SAMUX ŞƏHƏR TORPAQ EHTİYATLARINA DAİRKADASTR MƏLUMATLARININ CİS-DƏ TƏRTİBİ

Tələbə I k. magistr: Zeynalova Nigar.L.

Rəhbər: a.ü.f.d. Qismət Xanbabyev.Y.

Bakı Dövlət Universiteti
nigar.shahali1030@gmail.com

Xülasə: "Azərbaycan Respublikasının Samux rayonunun inzibati ərazi bölgüsündə qismən dəyişikliklər edilməsi haqqında "Azərbaycan Respublikasının 13 iyun 2008-ci il tarixli Qanunu ilə Nəbiağalı qəsəbəsi və Kolayır kəndi birləşdirilərək Samux qəsəbəsi adlandırılmış və Samux qəsəbəsinə şəhər statusu verilməmişdir. Ərazisi 1455 kv.km-ir olan Samux rayonunda hal-hazırda 23 bələdiyyə fəaliyyət göstərir. Bələdiyyə mülkiyyətinə aid olan torpaqların hal-hazırkı vəziyyətinə görə təhlil edilmiş və sahələri qeyd edilmişdir. Bu məlumatlar əsasında CİS-də sxematik xəritə tərtib olunmuşdur.

Açar sözlər: Samux, torpaq, mülkiyyət, bələdiyyə

Samux rayonu Azərbaycan Respublikasında inzibati-ərazi vahidi. İnzibati mərkəzi Samux şəhəridir. 1990-cı ildə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin qərarı ilə yaradılan yeni ərazi-inzibati vahidlərdən biridir.[2]

"Azərbaycan Respublikasının Samux rayonunun inzibati ərazi bölgüsündə qismən dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 13 iyun 2008-ci il tarixli Qanunu ilə Nəbiağalı qəsəbəsi və Kolayır kəndi birləşdirilərək Samux qəsəbəsi adlandırılmış və Samux qəsəbəsinə şəhər statusu verilmişdir. [2]

Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonuna daxildir. İqlimi quru-kontinentaldır. Ərazisi 1455 kv.km-dir. Ondən 1082 km² dövlət fond torpaqları, 82 km² bələdiyyə, 133 km² xüsusi mülkiyyətdə olan torpaqlardır. Rayonda 708 km² kənd təsərrüfatına yararlı torpaq vardır. Əhalisinin sayı 10934 nəfər, o cümlədən 436 nəfər məcburi köçkün vardır. Samux rayonunda 23 inzibati ərazi vahidliyi, 35 yaşayış məntəqəsi vardır. Bunlardan 1 şəhər, 5 qəsəbə və 29 kənd var. Rayonun ərazisi Gəncə şəhəri, Göygöl, Şəmkir, Tovuz, Qax, Yevlax, Goranboy rayonları və Gürcüstan Respublikası ilə həmsərhəddir. Samux rayonunun ərazisi əsasən düzənlikdir Ərazinin bir hissəsi Kür çökəkliyinə, Ceyrançöl fiziki-coğrafi sahəsinə, Boz dağ massivinə düşməklə, şimalda Alazan vadisi ilə əhatə olunmuşdur. Rayonun ərazisindən Kür, Qabırçı (İori), Alazan (Qanıx), Gəncə və Qoşqar çayları keçir [3].

Azərbaycanda bələdiyyə sistemi 1999-cu ildə yaradılıb. İlk illərdə bələdiyyə sayı 2736 olsa da, bir neçə dəfə birləşdirilmə islahatları aparılaraq sayları 1605-ə endirilmişdir. Samux rayonunda 23 bələdiyyə fəaliyyət göstərir. "Bələdiyyələrin əraziləri və torpaqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 7 dekabr 1999-cu il tarixli, 771-IQ nömrəli Qanununa əsasən dəyişiklik edilərək Samux rayonunda bələdiyyə sayı 21-ə endirilmişdir. Bələdiyyələr aşağıdakı cədvəl 1-də verilmişdir [1].

Cədvəl 1

Samux rayon bələdiyyələri		
1	Ağasibəyli bələdiyyəsi	Aşağı Ağasibəyli və Yuxarı Ağasibəyli
2	Alabaşlı bələdiyyəsi	Alabaşlı qəsəbəsi
3	Aluşağı bələdiyyəsi	Aluşağı kəndi
4	Burunqovaq bələdiyyəsi	Burunqovaq kəndi
5	Çobanabdallı bələdiyyəsi	Çobanabdallı və Qarabağlar kəndləri
6	Əhmədbəyli bələdiyyəsi	Əhmədbəyli kəndi
7	Füzuli bələdiyyəsi	Füzuli kəndi
8	Hacıalılı bələdiyyəsi	Hacıalılı kəndi
9	İnstitut bələdiyyəsi	İnstitut qəsəbəsi və Bağbanlar kəndi
10	Qarayeri bələdiyyəsi	Qaraarx, Qarayeri və Yenibağ qəsəbə
11	Qaraağacılı bələdiyyəsi	Qaraağacılı qəsəbəsi və Köbər kəndi
12	Qovlarsarı bələdiyyəsi	Qovlarsarı kəndi
13	Lək bələdiyyəsi	Sarıqaya və Lək kəndləri
14	Poylu bələdiyyəsi	Kəsəmən, Qarabağlı və Poylu kənd

15	Salahlı bələdiyyəsi	Salahlı kəndi
16	Samux bələdiyyəsi	Samux şəhəri
17	Seyidlər bələdiyyəsi	Qədili, Sarıqamış və Seyidlər kəndləri
18	Sərkər bələdiyyəsi	Sərkər kəndi
19	Yenikənd bələdiyyəsi	Yenikənd kəndi
20	Zazalı bələdiyyəsi	Qiyaslı, Tatlı və Zazalı kəndləri
21	Ziyadlı bələdiyyəsi	İstixana və Ziyadlı kəndləri

Bələdiyyə mülkiyyətinə aid torpaqlar:

1. Ümumi istifadədə olan torpaqlara;
2. Hüquqi və fiziki şəxslərin istifadəsində olan torpaqlara;
3. Ehtiyat fondu torpaqlarına ayrılır.

Ümumi istifadədə olan torpaqlara, bir qayda olaraq, şəhərlərin, qəsəbələrin və kənd yaşayış məntəqələrinin - küçələri, meydanları, yerli əhəmiyyətli və təsərrüfatdaxili yolların, parkların, meşə-parkların, sututarların, stadionların, idman meydançalarının altındakı torpaqlar, habelə tarlaqoruyucu meşə zolaqlarının, yerli əhəmiyyətli su təsərrüfatı obyektlərinin, hidrotexniki qurğuların, ümumi istifadədə olan digər yerli əhəmiyyətli obyekt və qurğuların yerləşdiyi torpaqlar və əhalinin mal-qarası üçün istifadə olunan örüş sahələrinin torpaqları aiddir [5].

Samux şəhərinə daxil olan Nəbiağalı və Kolayır yaşayış məntəqələrinin ümumi istifadədə olan torpaq sahələrinin hektarla ümumi sahəsi 222 hektar təşkil edir ki, bunun da 135.40 hektarı Nəbiağalı qəsəbəsinin, 86.60 hektarı Kolayır kəndinə düşür [cədvəl 2].

Hüquqi və fiziki şəxslərin istifadəsində olan torpaqlara onların qanuni istifadəsində və icarəsində olan bələdiyyə torpaqları daxildir. Yaşayış məntəqələrinin perspektiv inkişafı üçün cəlb olunan torpaqlar; Hüquqi və fiziki şəxslərin istifadə və icarə hüququna xitam verilən bələdiyyə torpaqları; Ehtiyat məqsədləri daşıyan digər bələdiyyə torpaqları.

cədvəl 2

Nəbiağalı	Sahə/ha	Kolayır	Sahə/ha
1.Yollar	94.09 ha	Yollar	27.44 ha
2.İctimai tikinti	26.6 ha	İctimai tikinti	28.76 ha
3.Məktəb	3.30 ha	Məktəb	0.8 ha
4.Yararsız torpaqlar	9.58 ha	Yararsız torpaqlar	29.53 ha
5.Göl	1.85 ha	Göl	yoxdur

Bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqlar bu Məcəllə ilə, bələdiyyələr haqqında qanunlarla və digər normativ-hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş qaydada mülkiyyətə, istifadəyə və icarəyə verilə bilər.

Hüquqi və fiziki şəxslərin istifadəsində olan torpaqlara onların qanuni istifadəsində və icarəsində olan bələdiyyə torpaqları daxildir.

[cədvəl 3]

Cədvəl 3

Bələdiyyənin ehtiyat fonduna ayrılan sahələr			
Nəbiəğalı	Sahə/ha	Kolayır	Sahə/ha
Əkin	59.59 ha	Əkin	18.98ha
Kəndin perspektiv inkişafına ayrılan sahələr			
Əkin	10.34 ha	Əkin	18.11 ha
Üzüm bağı	10.01 ha	Üzüm bağı	yoxdur

Bələdiyyə ehtiyat fondu torpaqları aşağıdakılardır:

- Yaşayış məntəqələrinin perspektiv inkişafı üçün cəlb olunan torpaqlar.
- Hüquqi və fiziki şəxslərin istifadə və icarə hüququna xitam verilən bələdiyyə torpaqları;
- Ehtiyat məqsədləri daşıyan digər bələdiyyə torpaqları. [5]

Bildiyimiz kimi,müxtəlif xalq rəsərrüfatı və elmi işlərinin yerinə yetirilməsində bu və ya digər dərəcədə müxtəlif növ xəritələrdən istifadə edilir. Artıq uzun müddətdir ki, xəritələr kompüter texnologiyaları əsasında yerinə yetirilir, yəni rəqəmli xəritələr və Coğrafi İnformasiya Sistemləri (CİS) hazırlanır. Dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri artıq təxminən 20 ildən artıqdır ki, bu texnologiyalar vasitəsilə xəritə istehsalatını yerinə yetirir və müxtəlif sahələrdə tətbiq edirlər. [6]

Nəticə: Torpaqların uçotu zamanı bələdiyyə hədudları daxilində 40 min hektar torpaq sahəsinin mövcudluğu müəyyən edilib.Xüsusi mülkiyyətə verilən torpaq sahələrinin normaları müvafiq inzibati-ərazi vahidi üzrə adambaşına düşən orta torpaq norması 0.09 ha olduğu müəyyən edilmişdir. Şəhər, rayon İcra Hakimiyyətləri və bələdiyyə təşkilatlarının idarəetmə və nəzarət işlərinin yerinə yetirilməsində AutoCAD proqramından istifadə edərək Samux şəhər bələdiyyəsinin torpaq ehtiyatının tərkibi sxematik xəritə şəklində tərtib edilmişdir. Xəritədə bələdiyyənin ümumi sahəsi, sərhədinə düşən torpaqlar,mülkiyyət növləri və s. göstərilmişdir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Azərbaycan respublikasının torpaq məəcəlləsi

2. 160-IIQ Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında "Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu" (Dərc olunma tarixi: 31-08-2001, Nəşr nömrəsi: 08, Maddə nömrəsi: 520)
3. 709-IIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti 12 dekabr 2008-ci il, № 277, Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik toplusu, 2008-ci il, № 12, maddə 104
4. "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi" haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu
5. Azərbaycan Respublikasının inzibati-ərazi vahidləri. — İnzibati kənd rayonları (01.01.2006), səhifə 12. // Azərbaycan Milli Ensiklopediyası. 25 cildə.
6. <https://www.google.com/search?q=samux+rayonu+CISvs//tetbiq.rit%C9%99si&tbm>

СОСТАВЛЕНИЕ КАДАСТРОВЫХ ДАННЫХ О ЗЕМЕЛЬНЫХ ЗАПАСАХ ГОРОДА САМУХ В ГИС

Nigar Zeynalova Lütfi

Резюме: В соответствии с Законом Азербайджанской Республики от 13 июня 2008 года «О внесении частичных изменений в административно-территориальное устройство Самухского района Азербайджанской Республики» посёлок Набиагали и село Колаир были объединены и названы посёлком Самух и посёлком Самух. присвоен статус города, его площадь составляет 1455 кв.км. В настоящее время в Самухском районе действуют 23 муниципальных образования. Земли, принадлежащие муниципалитету, были проанализированы по их текущему состоянию и отмечены их площади, на основе этой информации в ГИС была составлена карта-схема.

Ключевые слова: город Самух, земля, имущество, муниципалитет.

COMPILATION OF CADASTRAL DATA ON SAMUKH CITY LAND RESERVES IN GIS

Nigar Zeynalova Lütfi

Summary: According to the Law of the Republic of Azerbaijan dated June 13, 2008 "On making partial changes in the administrative territorial division of Samukh district of the Republic of Azerbaijan", Nabiagali settlement and Kolayir village were merged and named Samukh settlement and Samukh settlement was given the status of a city. Its area is 1455 sq. km. There are currently 23 municipalities operating in Samukh district. The lands belonging to the municipality were analyzed according to their current state and their areas were marked. Based on this information, a schematic map was drawn up in the GIS.

Keywords: Samukh city, land, property, municipality